

ogsaa for Forbindelsen med Havnen, der nu foregaar i Niveau over Byens stærkt befærdede Hovedgade. Ved Overtagelsen af de ledigblevne Arealer vil Byen slippe ud af den Spændetrøje, der har snæret og hemmet dens naturlige Udvikling. Hovedsagen er dog, at ved Opfyldning af de mægtige Arealer, der til Tider er tørre og i Almindelighed kun svagt overskyllede af Vand, vil Statsbanerne der paa Pladsen kunne opnaa ganske ubegrænsede Udvidelsesmuligheder. Og dette Moment synes jeg, det er absolut nødvendigt at tage med i Betragtning.

Jeg kan trøste den højtærede Finansminister med, at jeg agter ikke at stille Forslag om denne Sag paa Finansloven, dertil er den endnu ikke moden. Jeg har kun ønsket at gøre den højtærede Trafikminister opmærksom paa dette Spørgsmaal, og min Udtalelse gaar ud paa at bede ham om at skænke Sagen den mest alvorlige Overvejelse. Jeg tror nemlig, det ikke blot er et lokalt Spørgsmaal, men tillige et Samfundsspørgsmaal.

Hansen-Stavnsbjerg: Jeg tror nok, jeg vil faa ærede Medlemmers udelte Tilslutning, naar jeg siger, at den Sag, der i Øjeblikket rager op over alle andre Sager og særlig kræver Bistand baade af Lovgivningsmagten og Befolkningen ude i Landet, er Genforenings-Spørgsmaalet. Den Opgave, Rigsdagen her har — foreløbig specielt Rigsdagens sønderjyske Udvalg —, vil man sikkert af al Kraft søge at løse saa godt som vel muligt, saaledes at der, naar den unaturlige Grænse endelig, forhaabentlig inden ret længe, bliver slettet, ikke maa være Spor tilbage af den.

Jeg skal ikke beskæftige mig med de Spørgsmaal, der vedrører det egentlige Sønderjylland, det har Rigsdagens sønderjyske Udvalg jo foreløbig til Opgave, Sagerne melder sig i stor Mængde og bliver foreløbig behandlet i dette Udvalg for senere at overgives til Rigsdagen. Det, jeg gerne vil henlede Opmærksomheden paa, er Spørgsmaal, der vedrører den nuværende Grænse, hvor der, til Trods for Glæden, slaas dybe økonomiske Saar, som Rigsdagen gerne skulde medvirke til at afhjælpe paa bedst mulig Maade. Blandt de Forhold, der stikker stærkest i Øjnene, er Forholdene ved Grænsestationen Vamdrup. Det er jo en Grænsestation af en særlig Art. Da Banen fra Fredericia til Vamdrup blev anlagt i 1866, var Vamdrup kun en almindelig Station, der laa for sig selv. Man siger, at der den

Gang omkring Stationen ikke var nogen By; der var kun 30 Indbyggere, og Trafikken var selvfølgelig ikke ret stor. Men da Banen i 1868 førtes videre, da man fik gennemgaaende Trafik og Vamdrup blev en fast Grænsestation, hvor det tyske Personale tog Plads ved Siden af det danske i en fælles Bygning, tog Udviklingen fart, og Bebyggelsen begyndte. Naar man nu i Dag ser Vamdrup By med sine vistnok 130—140 anselige Bygninger og en Befolkning af omkring ved 2 000 Mennesker, og naar man kender lidt til Forholdene, vil man sige, at det er en ejendommelig By. Det er en By, der ikke som andre Stationsbyer naturligt er groet op i sit eget Opland. Den er groet op af disse særlige Forhold og har haft sin særlige Næring af det Liv, der er skabt derved, at den er blevet Grænsestation.

Jeg skal prøve med nogle Tal at gøre Reds for, hvordan Forholdet stiller sig omkring ved selve Stationen. Der var i Vamdrup før Krigen 200 danske Funktionærer, Statsbanembedsmænd, Toldfunktionærer, Veterinærer — der er nemlig en Karantænestation i Vamdrup —, og disse havde — dette nævner jeg af Hensyn til den økonomiske Betydning — en direkte Statsløn, altsaa efter de gamle Lønningsregler, af 398 000 Kr. Der boede 20 tyske Stationsembetsmænd, der havde en direkte Løn af 45 000 Kr. Desuden ankom der daglig 96 Statsfunktionærer, Togfunktionærer, som overnattede, og der kom omtrent dobbelt saa mange, der opholdt sig der mellem Togene. Desuden medførte den store gennemgaaende Trafik, der var før Krigen, at mange paa Rejsen overnattede der. Der er derfor efterhaanden ved Siden af den øvrige stærke Bebyggelse groet et Par store Hoteller op. Man vil forstaa, hvilket økonomisk Slag det er for Vamdrup, at alt dette paa een Gang flyttes ned til en ny Grænsestation; man ved i Øjeblikket ikke hvor, det skal Befolkningen dernede jo afgøre. Men saa snart Grænsen flyttes længere mod Syd, berøves Vamdrup alle disse Erhvervs muligheder. Det er derfor naturligt, at man i Vamdrup har spejdet efter andre Erhvervs muligheder, der maaske kunde byde nogen Erstatning for alt det, Byen taber. Man har da ogsaa ment at finde noget, hvorved man maaske kunde faa nogen Erstatning.

Det er — hvad ogsaa er blevet berørt af flere Talere under denne Finanslovbehandling — desværre saaledes herhjemme og har været det i lang Tid, at